

Vážný krajane,

Brno 21.3.1993

konečně po konzultaci se svou maminkou dobfam ze můžu odpovědět na vaše otázky postupemých Vám.

Město Rědk nemůžeme hledat na mapě Volyni, protože to je staré historické ruské město na Volze nedaleko města Tvera (dříve Kalinin). Od roku 1932 rodina měla důvěru se tam přestěhovat, protože byla důvěrně upravená, že se očekávají represy GPU na ukrajince proti české národnosti menšinu na Volyni. A to vedlo k stěhování. Budeme lidatost díky za práci tohoto vášnivému varování.

Původně se naše rodina přestěhovala na Volyni na jaře roku 1865 do vesnice Podcarkov nedaleko centra české kolonizace.

na Volyni. Klinika v roce 1912 dědeček koupil hospodářství na vesnici Moščanovka vzniklé na východ od ukrajinsko-české vesnice Moščanice. Původně ji zabývali němečtí přistěhovalci pod názvem Grintal. Němečtí kolonisté se věnovali pěstování obilí a vyhlá mléka a sýra. Největší úspěch měli kolonisté ve výrobě holandského sýra, který prodávali v Kyjevě. Kolonie to byla bohatá. Mezi kolonisty vládla soudržnost a pořádek. Po agrární reformě Stolypina se rodina rozrostla o české majitele půdy. Díky tomu Grintal změnil svůj název na Moščanovka a mění se na osadu se smíšeným obyvatelstvem. Na vesnici žije 31 německých, 16 českých, Ukrajinské a židovské rodiny. České obyvatelstvo bylo rovněž pěstováním obilí a velkých ovocných zahrad. Na jihu od Moščanovky ve vzdálenosti 3 km leželo městečko a železniční stanice Krivin.

Původně Krivín byl hlavním sídlem polského knížete Jable II. Jableňovského. V Krivíně knížecí rod vlastnil zámek, obklopený nadhrobnými parky. Polské šlechtě pod tlakem ruského carismu postupně střežila majetek a vliv. V Krivíně začal růst vliv a bohatství továrníka a milionáře Heemana 2

Mezi Krivínem a Moštanovkou ležel <sup>358</sup> Nový Krivín, který byl vzdálený od Moštanovky 1 km. K velkým změnám v životě obyvatelstva došlo v prvním světové válce a v občanské válce po vzoru ruské armády při navedení se hlavní město polské šlechtě. V Krivíně vojáci zničili zámek knížete Jableňovských. Současně vojenský pogrom zachvil slavnost. Vojáci zničili na zámku vyloupili 700 tisíc rublů se zlatem poklad - rodinné biblíky a zláto. Knize Roman Sanguszko, emigrantský starosta byl zabít rozvášněným davem. 3

R největším politickým zvrácením došlo po polsko-sovětské válce v letech 1920 a 1921 po podepsání Rížského míru. Během těchto jednání platila dohoda, že hraniční čára se mění do hloubky 15 km. Takovou náhodou dostali obyvatelé Moštanovky, Dědovky 96 a ukrajinské vesničky Lisiče. Jednalo se o splacení finančního obnosu, ale obyvatelé Dědovky ztratili svůj les a perspektivy sádky. Jejich chamtivost se jim nemýplatila. Po podepsání míru se hranice na jedné a druhé straně staly dějištěm polsko-ukrajinské války. Na polské straně prováděli ukrajinské povstanci aktivně svou činnost v okolí <sup>324</sup> Malyj Jan, kteří se stali místem celní kontroly na polské straně hranice

III. Na polské straně vyhlásil v tištině polský velkostatek Torleček.  
Mocipanství bylo dobře vidět z Moščanovky. V 1924 začal  
přebírat ochranu polské hranice KOS a rok na to  
zanikla pruská kůlna na sovětské Ukrajině.  
Začíná na hranicích raj pašeráků. Spřislušené pohraničnické  
rezimu, návilna kolektivizace a deportace kulaků na  
Sibiř začíná doléhat na obyvatelstvo jako černá  
můra. 9. srpna 1931 roku se německé obyvatelstvo  
Moščanovky udílalo pokus utéct do Polska. Celková  
utíkalo 22 osob: 7 mužů, 14 žen a 3 děti. Jedna  
tři členná rodina byla zastřelena sovětskými hranicářy.  
Téhož roku na podzim můj strýc byl můj strýc děsání  
upraveněn utíkem pohraničnické zastavy, že bylo lépe pro něj  
a jeho rodinu když se v krátké době nedostihuje.  
Zmým přičítají děsání a něke domat ve zmým k lepším.  
Proto rodina měla dědečka odjet do Rževa.  
V okolí Rževa žili estonští a lotyšští přibuzní mého  
strýce, kteří po přijetí pravoslavia dostali částky pozemky  
v okolí Rževa. V roce 1940 se dědeček a babička  
přijeli ze Rževa do Moščanovky. Okolní ukrajinské obyvatelstvo  
materiálně pomohlo dosáhnout se dříve, kterou mělo místní  
obyvatelstvo. Na maminka a tety uskladnaly ve Rževě střední  
školy a vezly se do Moščanovky v příběhu roku 1944.  
Odjezd dědečka z Moščanovky vyvolal mezi čochy pašeráky,  
ale za dva měsíce řada z nich skončila ve výstřelcích.



IV. vrstě GPU. Fyzickým násilím a vyháněním je GPU donutilo  
přidat se tím, které nespáchali. Přiznání vin je umožnilo  
odsoudit k vězení v táboře gulagu na středně bílomorské-  
baltického příplavu. Většina z nich les na budoucí trati  
kanálu. Díky své fyzické kondici byli předčasně propuštěni  
z vězení. Jedním z nich byl pan Polík, který po roce  
v láhvi potkal bývalého prokurátora, který ho odsoudil  
do vězení. Odhalení účastníků teroristických aktů a zadržování  
z řad čechů umožnilo GPU v Kyjevi "odhalit český  
protistátní centrum. Jednalo se o 30 ~~států~~ inteligentů  
z řad volognských čechů. Byli to učitelé českých škol, vysokých škol,  
pracovník Evžen Ryhlik. Do čela tohoto centra měl  
byť postaven velitel 51 penzijní divize brigád, velitel  
Danoslav Štroubach. Štroubach vedoval GPU  
přidat se se jak to chtěla GPU. Během vyšetřování  
odrazili mu ledovky a on se vězení umřel.  
Účastníci ryhlického zadržovacího centra byly krátce  
postaveni, ale jedna falešná hra tajné politické služby SSSR  
skončila nezdarem.

V roce 1940 odjeli zbyte rodiny německých kolonistů do  
Německa. Ve válce 1941 roku postupující Němci zastřelili  
židovské rodiny. Příslušníci pohraniční zastavy byli narychlo  
odesláni do Ostrohu aby čelili německému protínání. K vězení  
do Matěmanky se vrátili dva pohraničníci a prosili o nějaké  
sátstvo a přehali na výhled. Celá matečanská zastava  
zahynula u Ostrohu před páry německých tanků.  
Po útěku Světlí nic se nezměnilo v osudech českých rodin.  
Kolhoz začali opravovat dva osadci. Pak je nahradil



zraněný německý důstojník, který požádal buď se Slovenska nebo  
Sudet. S ním se celkem lidí dobře domluvili. (538)  
Časem v roce 1943, kdy v okolí začali řadit oddíly UPA 22.3.93  
a partyzány Němci Šedovci kom vyklidili a oim mětice  
nikdo tam z německé administrace nebyl.  
V roce 1944 na území Volyně se vrací Sovětská armáda.  
Ukrajinský odboj začne partyzánskou válku v tylu Sovětů.  
Moščanovka spadla pod území kde působil československý kurier  
(praporek) UPA. Koncem února bojovníkům UPA padl  
do ruky u vesnice <sup>310</sup> Čičajny velitel sovětské i ukrajinské fronty  
armádní generál Katahin. Tato vesnice ležela na sever od  
Moščanovky. Dopravce byl postřelen, tajně k dokumenty  
riskovali uhořelci a těžce zraněný velitel unikl za doprovodu  
několika lidí na saních. Podobný případ se stal  
několikrát Dubna velitel tankových jednotek ukrajinské  
fronty generálporučík Šterněv v okolí Dubna.  
Šterněv a jeho doprovod zahynuli v palbě.  
V roce 1946 NKVD provedlo zatýkání lidí, kteří byli jmenováni  
starostami a tajemníky v přiběhu německé okupace.  
Na jaře 1947 roku české obyvatele Moščanovky jak i  
ostatních volynských měst a vesnic odjíždějí do Čech.  
Nepronásledoval jen rodinami smíšeným. V distriktu toho  
rozhodnutí rodina naší tety a naše odjíždějí do Zdobuova.  
Vratili se  
Návrat do vlasti mohl se uskutečnit keprve v létě 1961 roku.

1. Smrt Stalina a úroveň liberalizace sovětského režimu, Chruščovova umožnila návrat některým bývalým kulakům ze Sibiře. Vrátil se z Děchovské Hory Almaz, který našel uhlí, čeremohovu a nikdejší sovětský promáhal Vaškov ze zlatých doba. Ze sovětského vězení na jaře 1954 roku vraci se náš moščiánovský soustřed pan Polivka. Těžce nemocný člen přijel k nám do Zdobčanova. Po krátkém pobytu na svobodě umírá v říjnu 1954 roku a je pochován v Zdobčanově. Po odjezdu Čechů jejich místo obsadili přesídlení z cíle ukrajiny. Za krátkou dobu kolchoz zboural kdysi květuční osadu i vykácet zahrady. Na jaře roku 1950 byli sme na hřbitově na Děchovské Hory, aby chom, upravili hroby přibuzných. Od Rukina po Děchovskou Horu se rozprostírálo pole ležící ladem! Po návratu z Gulagu pan Vaškov doporučil předsedovi kolchozu, aby kolchoz pěstoval chmel. Díky jeho iniciativě a znalostem se kolchoz během krátké doby stal se milionářem. Vaškov své poslední roky života žil v rodině svého syna v československu. Rada Ukrajinců, kteří žili mezi Čechy na Moščiánovce byli zatčeni a odesláni do vzdalenyjch oblastí Severozápadního Kazachstanu. Tak skončila jedna z kapitol života Čechů na Volyni. Z odjezdem do své vlasti zanikli i výsledky práce několika generací

poznámky.

7. Českoslopp. Činčkovskij Citara Bratři i vodníci VII.  
Hlasice. I-II Bihiner 1986 Шобаринто  
Водники (s. 123)

2. Jaroslav Červinka. Trp, kováč, hrdě a tamem.  
Orbis Praha 1929 (s. 171)

3. Adolf Černý. Slovanstvo za světové války Plzeň 1919  
Nakladatelství Karel Beníšek (s. 24-25)

Noviny Venkov č. 9. 10. 1. 1918.

4. Naš buditel č. 9. 1. 9. 1931 (s. 100)

P.S. Od roku 1947 do leta 1967 žil jsem v Zdobnově  
teh jsem už měl poskytnout informace Staromýlsku 499  
a Novomýlsku. V Staromýlsku dodnes je mlyn pana Šitka.

V jeho pozemkové budově teď je odborné učiliště.

1. V roce 1939 šel jsem odjel do Rumunské.

Vážně jsem se za opožděnou odpověď,  
ale musel jsem v první řadě přediskutovat tyto otázky  
s maninkou a poskytnout řadu materiálů knihovny v  
Praze, Mnichově a Beně. A po rekapitulaci jsem např.  
Jméno Evžena Rybáčka se mi podařilo získat úplně  
v prvním měřce úvodu v době s docentem Miroslavem z Ústí.  
Co se týče vyplnění dotazníku podle mne je to obyčejné RŽČ  
s volnými nepsanými souvislostmi a okrajově zasahující do  
šitka naší rodiny. Rodina uměla šitky a různé věci  
a to bychom, ale byly a měla škola dost.



Pak během války to byla Kazan, Saransk a nakonec Moskva.  
Návrat nebelyri nás postavil na nohy.  
Tím končím a omlouvám se dlouhým dopisem, ale to byla  
jedna z kapitol volynských četníků.  
S pozdravem Euzén Petřov

DY. EUZÉN PETROV - hrdě

ml. E. MACHONĚ 37

BRNO 76

676 00